

Martina Lavrinec Temelj

OD KONFINA DO GOVEJKA

Čeprav letošnje leto za Škofjo Loko ni bilo pasijonsko, sem si po srečnem naključju ogledala dva pasijona in tako vsaj malo sodelovala pri pasijonskem romanju.

Aprila 2014 smo v sklopu priprav na Škofjeloški pasijon peš romali v Ribnico na ogled pasijona. Takrat nam vreme ni dovolilo, da bi si ga ogledali, a v meni je še naprej tlela želja, da bi ga videla. Zato je bilo še toliko bolj vabljivo, ko nama je v prvih dneh letošnjega aprila Pavel Florjančič poslal vabilo: »Ali gresta v soboto na mini pasijonsko romanje in ogled Ribniškega pasijona v Kočevje?«

Za prvo postajo našega romanja je izbral Konfin, ki je bil včasih zgolj mejnik med gozdnimi parcelami, danes pa je ob njem parkirišče, od koder smo se peš odpravili do bližnjega brezna. Za vodnika je Pavle naprosil svojega prijatelja ing. Tonea Prelesnika, ki je vse življenje posvetil tistemu delu Kočevskih gozdov, v katere mu je bil dovoljen dostop, zato si boljšega vodnika ne bi mogli zamisliti. Ob njegovem pripovedovanju pri breznu, kamor so po drugi svetovni vojni zmetali bolne, ranjence, invalide, se mi je utrnila misel, da bi lahko bila to ena izmed pasijonskih postaj slovenskega naroda tik po koncu druge svetovne vojne. Šlo je namreč za kruto maščevanje zmagovalcev nad poraženci. Še danes, pol stoletja po dogodku, se uradna politika močno trudi, da ne bi nikoli prišlo do epiloga. Gospod Prelesnik nam je pokazal tudi lepe stvari, saj je poznal vsako rožo, ki je že naznanjala pomlad, toda v mojem spominu je ostala edinole devetolistna mlaja (*Cardamine enneaphyles*).

»Veste, kočevski gozdovi so pravi biser narave, toda njihova zgodovina ne bi mogla biti bolj kruta.«

Kaj več mu zdravje ni dopuščalo, da bi še pešačil z nami, nas pa je zapeljal naprej do Kočevske Reke, kjer smo pustili avto. Sredi gozda smo začeli pešačiti po dobri makadamski cesti, markacije so nas pripeljale do Koče pri Jelenovem studencu, kjer nas je zopet pričakal Tone. Tako smo se skupaj vzpeli na Nagelbihel, se spustili do brezna, v katerem smo videli še veliko količino ledu, šli mimo enega izmed vodnih virov (Tone jih je predstavil v knjigi *Vodni viri na Kočevskem*, 2007) in se vzpeli na najvišjo točko našega pešačenja, Mestni vrh. Z njega se nam je odprl lep pogled na Kočevje in širšo domovino. V koči, kjer smo se po romarsko okrepčali, nam je Tone, predno nas je odpeljal nazaj do avta, povedal še marsikatero zanimivost iz njegovega pestrega gozdarskega dela.

Nato smo se odpeljali do športne dvorane v Kočevje, v kateri so prvič izven domače Ribnice uprizorili Ribniški pasijon. Pavel je takoj stopil v stik z avtorjem in igralci, da so se dogovorili za njihov prispevek v pričujočih Doneskih, midva pa sva si do začetka predstave ogledala okolico.

Glede na to, da predstavo spremlja živa rock glasba, ki jo vsako leto skomponirajo na novo, je Ribniški pasijon nekaj posebnega, saj nobenega ne pusti ravnodušnega. Ker bo izvedba podrobneje opisana v drugem prispevku, naj omenim samo to, da se je mene najbolj dotaknil prizor, kako se je Jezus v vrtu Getzemani boril za sprejetje očetove volje.

Ko smo Šmarničarji na belo nedeljo romali na Vrh svetih treh kraljev, mi je sestra Janeza Žaklja, ki župnikuje v Cerkljah na Dolenjskem, povedala, da je spisal in na oder postavil Markov pasijon. Tudi on vestno skrbi za ohranjanje pasijonske tradicije. Letos se je odločil za pasijon po Marku, saj je evangelist Marko zavetnik njihove župnije.

Tokrat bova midva presenetila Pavla in mu vrnila lep dan. Res se je z veseljem odzval z ženo in odpotovali smo na Dolenjsko.

V Leskovcu pri Krškem smo si najprej ogledali propadajoči grad Šrajbarski turn, ki je bil včasih ponos Auerspergov. Nad gradom je mavzolej Antona Aleksandra Turjaškega, pesnika pod psevdonimom Anastasius Grün. Ko sta Pavel in Franci ogledovala strohnele krste v njegovi zanemarjeni kripti, sva midve z Ano pridno nabirali zdravilne rožice. Po ogledu nas je pred župnijsko cerkvijo že čakalo dekle, ki nam je odprlo cerkev, v kateri smo najprej zagledali kip Marije begunke, delo pleterskega meniha Koglerja, ki so jo v Stari Loki izbrali za motiv na božični voščilnici.

Po naključju smo se tu srečali z Alfonzom Grojzdkom, nekdanjim škofjeloškim župnikom, ki sedaj upravlja krško župnijo. Pokazal nam je leskovsko cerkev, ogledali pa smo si še njegovo faro v Krškem. Po ogledu cerkve in župnišča, ki je pravi dvorec iz obdobja baroka, smo se v pogovoru dotaknili nekaterih tem iz loške zgodovine.

Foto: A. P. Florjančič

Foto: A. P. Florjančič

Na poti v Cerklje smo si pri Drnovem spotoma ogledali še ostanke rimskega Neviodunuma. Ob prihodu v Cerklje smo pozdravili avtorja in režiserja pasijona Janeza Žaklja.

Pasijon je bil nekoliko drugačen. Prikazal je, kako je evangelist Marko gledal na odrešenijske dogodke, saj je bil v tem pasijonu, skupaj s Kristusom, tudi on izdan. Človeška ustvarjalnost je res neizmerljiva, saj se ista tema lahko pove na toliko načinov. Njihov pasijon je imel tudi dobrodelno noto, saj so bili prostovoljni prispevki namenjeni obnovi zvonika župnijske cerkve, ki je bil poškodovan v potresu. Da trud ni bil zaman, sem poleti ugotovila, ko smo se Šmarničarji na romanju v Marijo Bistrico ustavili tudi v Cerkljah in videli, da so dela na zvoniku v polnem teku.

Za ohranjanje pasijonske kondicije skrbi tudi Prosvetno društvo Sotočje. Zadnja leta organizira pod vodstvom Janeza Urha romanja v kraje, povezane s patrom Romualdom. Cilj letošnjega romanja je bila Gorica, kjer je pater Romuald pokopan. Na pot smo se podali na prvo oktobrsko soboto.

Kakor dan ni enak dnevu, se tudi pot, čeprav ista, vselej pokaže v drugačni luči. Zato mi je bilo vseeno prijetno, ko smo po maši in blagoslovu v kapeli patra Pija pri kapucinih odšli po Poljanski dolini do Žirov, čeprav jo prehodim vsaj enkrat letno. Hodili smo pretežno ob bregovih Sore in le dvakrat smo zavili na glavno cesto in sicer na Logu in Hotavljah. Prijetno jesensko vreme in polno dobrotnikov ob poti so poskrbeli, da je čas do Žirov hitro minil. Največje presenečenje nas je čakalo na

Selu, saj smo se čez Soro prepeljali s splavom. Na Ledinici smo se razšli, saj sva midva z možem prespala doma, ostali pa po romarsko v mežnji na Ledinici. Oddolžila sva se jim zjutraj, ko sva jih povabila na zajtrk.

V žirovski cerkvi smo se udeležili maše in otvoritve razstave o cerkvenih zvonovih, ki so jo odprli v Galeriji v tamkajšnjem zvoniku. V deževnem nedeljskem dopoldnevu smo nadaljevali pot proti Idriji. Čeprav je bilo prvotno mišljeno, da bi hodili po manj znanih poteh in stezah, smo se raje odločili za cesto. Nobeden od romarjev ni več ravno mlad in tako razmočena steza, ki se iz Ledin strmo spusti v Spodnjo Idrijo, nobenemu ni prijala.

Do tja grem, kjer bomo molili opoldansko molitev, potem pa se bom obrnila nazaj domov, sem sklenila in to se je zgodilo na Govejku.

Priznam, da sem jim bila malo nevoščljiva, ko sem morala v ponedeljek zjutraj v službo, medtem ko so ostali, pretežno upokojeanci, lahko nadaljevali pot čez Trnovski gozd do Gorice. Tja so prispeli v sredo in se še isti dan z vlakom, polni novih doživetij, vrnili domov.

Foto: A. P. Florjančič

Pripis: *Prespali smo v Spodnji Idriji, šli po dolini Kanomlje in nato prespali na Vojskem v obnovljenem župnišču »hostlu«. Mimo Mrzle Rupe – »partizanskega kolodvora« se vzpeli do Suhega polja, si v temačnem Trnovskem gozdu ogledali mogočno vrtačo, Smrekovo drago, nekateri pa so se spustili prav do brezna Parajana. V vasi Trnovo, oziroma Rijavci, smo prenočili. Zadnji dan smo se spustili do prisojne vasi Loke, šli skozi Kromberg, se v Novi Gorici okrepčali, se na Travniku dobili s Pavletom Florjančičem in Jožičinim sorodnikom. Slednji nas je vodil do kapucinskega samostana v Gorici, kjer so nam razkazali cerkvi. Po slovesu smo bruhnili proti domu.*

Franc Temelj